

Uradni list RS, št. 130/2022 z dne 11. 10. 2022

3088. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (ZKUASP-A), stran 9751.

Na podlagi druge alinee prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena Ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (ZKUASP-A)

Razlašam Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (ZKUASP-A), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 29. septembra 2022.

Št. 003-02-1/2022-224

Ljubljana, dne 7. oktobra 2022

Borut Pahor

predsednik

Republike Slovenije

Z A K O N

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KOLEKTIVNEM UPRAVLJANJU AVTORSKE IN SORODNIH PRAVIC (ZKUASP-A)

1. člen

V Zakonu o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (Uradni list RS, št. 63/16) se v 2. členu drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije v delu, ki se nanaša na kolektivno upravljanje pravic, delno prenašajo naslednje direktive:

– Direktiva Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (UL L št. 248 z dne 6. 10. 1993, str. 15), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2019/789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi pravil glede izvrševanja avtorske in sorodnih pravic, ki se uporabljajo za določene spletne prenose radiodifuznih organizacij in retransmisije televizijskih ter radijskih programov, in spremembi Direktive Sveta 93/83/EGS (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 82);

– Direktiva 2001/84/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2001 o sledni pravici v korist avtorja izvirnega umetniškega dela (UL L št. 272 z dne 13. 10. 2001, str. 32);

– Direktiva 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (UL L št. 376 z dne 27. 12. 2006, str. 28), zadnjič popravljena s Popravkom (UL L št. 205 z dne 30. 7. 2016, str. 27);

– Direktiva 2006/116/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L št. 372 z dne 27. 12. 2006, str. 12), zadnjič spremenjena z Direktivo 2011/77/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2011 o spremembi Direktive 2006/116/ES o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L št. 265 z dne 11. 10. 2011, str. 1);

– Direktiva (EU) 2019/789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi pravil glede izvrševanja avtorske in sorodnih pravic, ki se uporabljajo za določene spletne prenose radiodifuznih organizacij in retransmisije televizijskih ter radijskih programov, in spremembi Direktive Sveta 93/83/EGS (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 82) in

– Direktiva (EU) 2019/790 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o avtorski in sorodnih pravicah na enotnem digitalnem trgu in spremembi direktiv 96/9/ES in 2001/29/ES (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 92).«.

2. člen

V 3. členu se druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»– »avtorska pravica«, »sorodne pravice«, »avtorsko delo« in »delo izven pravnega prometa« imajo isti pomen kot v zakonu, ki ureja avtorsko in sorodne pravice;«.

Za enajsto alinejo se doda nova dvanajsta alineja, ki se glasi:

»– »ustanova za varstvo kulturne dediščine« je javno dostopni arhiv, knjižnica, muzej, ustanova za filmsko ali avdio dediščino ter javna RTV organizacija;«.

Dosedanja dvanajsta alineja postane trinajsta alineja.

3. člen

V 9. členu se v 1. točki besedilo »110/13 in 56/15« nadomesti z besedilom »110/13, 56/15, 63/16 – ZKUASP, 59/19 in 130/22«.

V 4. točki se za besedo »kabelsko« doda besedilo »ali drugo radiodifuzno«.

V 5. točki se na koncu besedila pika nadomesti s podpičjem in za njo dodajo nove 6., 7. in 8. točka, ki se glasijo:

»6. priobčitev javnosti avdiovizualnih del in videogramov ter na njih posnetih izvedb, razen pravic filmskih producentov iz 29. in 30. člena ZASP;

7. pravico do nadomestila pri poučevanju z uporabo elektronskih sredstev, na daljavo ali čezmejno iz 47.b člena ZASP, razen v delu, v katerem se obvezno kolektivno upravlja v skladu s 1. točko tega člena;

8. pravico avtorja do primerne deleža prihodka, ki ga prejme založnik medijske publikacije za njeno uporabo na podlagi 139.a člena ZASP.«.

4. člen

Za 10. členom se doda nov 10.a člen, ki se glasi:

»10.a člen

(razširjeno kolektivno upravljanje avtorskih pravic na delih izven pravnega prometa)

(1) Ne glede na drugi odstavek 7. člena tega zakona imetnik pravic upravlja svoje pravice na že objavljenem avtorskem delu, ki šteje za delo izven pravnega prometa, prek kolektivne organizacije v primeru pravice reproduciranja, distribuiranja, priobčitve javnosti ali dajanja na voljo javnosti tega dela, ki ga ima ustanova za varstvo kulturne dediščine trajno v svoji zbirki, na nekomercialni spletni strani, in ki ni namenjeno doseganju posredne ali neposredne gospodarske koristi.

(2) Če je v primerih iz prejšnjega odstavka za isto vrsto pravic na isti vrsti del, ki štejejo za dela izven pravnega prometa, izdano dovoljenje eni kolektivni organizaciji, se šteje, da je ta

reprezentativna. Če je za kolektivno upravljanje iste pravice iz prejšnjega odstavka na isti vrsti del, ki štejejo za dela izven pravnega prometa in so trajno v zbirki ustanove za varstvo kulturne dediščine, izdano dovoljenje več kolektivnim organizacijam, je reprezentativna kolektivna organizacija, ki ima večje število imetnikov pravic, ki so jo pooblastili za upravljanje te iste pravice na tej vrsti del, ki štejejo za dela izven pravnega prometa in so trajno v zbirki ustanove za varstvo kulturne dediščine. Če imata kolektivni organizaciji enako število imetnikov pravic, je reprezentativna tista, ki ima večje število sklenjenih sporazumov s tujimi kolektivnimi organizacijami.

(3) Kolektivna organizacija, ki je reprezentativna, upravlja tudi s pravicami tistih imetnikov pravic, ki niso pooblastili nobene kolektivne organizacije za isto vrsto pravic na isti vrsti del in niso izrecno izključili svojih del iz njenega repertoarja.

(4) Imetnik pravic iz prvega odstavka tega člena lahko kadarkoli izključi uporabo svojega dela, ki šteje za delo izven pravnega prometa, prek javno dostopnega spletnega portala urada Evropske unije, pristojnega za intelektualno lastnino, ali pa pisno ali v elektronski obliki ustanovi za varstvo kulturne dediščine ali pristojni kolektivni organizaciji, ki upravlja njegove pravice, sporoči izključitev uporabe svojega dela, ki šteje za delo izven pravnega prometa. Za izključitev uporabe dela, ki šteje za delo izven pravnega prometa, se šteje tudi preklic pooblastila imetnika pravic iz 18. člena tega zakona.

(5) Ustanova za varstvo kulturne dediščine pisno ali v elektronski obliki obvesti pristojno kolektivno organizacijo, da je imetnik pravic izključil uporabo svojega dela, ki šteje za delo izven pravnega prometa, najpozneje 15 dni po prejemu obvestila prek javno dostopnega spletnega portala urada Evropske unije, pristojnega za intelektualno lastnino, ali po prejemu obvestila imetnika pravic o izključitvi uporabe njegovega dela, ki šteje za delo izven pravnega prometa. Pristojna kolektivna organizacija pisno ali v elektronski obliki obvesti ustanovo za varstvo kulturne dediščine, da je imetnik pravice izključil uporabo svojega dela, ki šteje za delo izven pravnega prometa, najpozneje 15 dni po prejemu obvestila imetnika pravic.

(6) Ne glede na šesti odstavek 18. člena tega zakona pristojna kolektivna organizacija preneha upravljati pravico imetnika, če gre za katero izmed pravic na delih iz prvega odstavka tega člena, v 15 dneh od prejema obvestila imetnika pravic o preklicu pooblastila ali njegovega obvestila o izključitvi uporabe njegovega dela, ki šteje za delo izven pravnega prometa.

(7) Ustanova za varstvo kulturne dediščine preneha uporabljati delo izven pravnega prometa najkasneje v 15 dneh od prejema obvestila imetnika pravic ali pristojne kolektivne organizacije o izključitvi uporabe dela, ki šteje za delo izven pravnega prometa.

(8) Reprezentativna kolektivna organizacija lahko ustanovi za varstvo kulturne dediščine dovoli uporabo del izven pravnega prometa, ki so trajno v zbirki te ustanove, v vsaki državi članici.

(9) Določbe tega člena o delu izven pravnega prometa se uporabljajo tudi za zbirke del iz drugega odstavka 50.f člena ZASP, če je kolektivna organizacija dovolj reprezentativna za imetnike pravic na teh zbirkah iz države, ki ni država članica.«.

5. člen

V 18. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Ne glede na prejšnji odstavek lahko kolektivna organizacija v primerih iz 9. in 10.a člena tega zakona upravlja pravice brez pooblastila imetnika pravic.«.

6. člen

V 31. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Nadomestilo, zbrano na podlagi sedmega odstavka 139.a člena ZASP, se deli avtorjem v obsegu 50 % in založnikom medijskih publikacij v obsegu 50 %.«.

7. člen

V 44. členu se na koncu prvega odstavka doda besedilo »Če so uporabniki avtorskih del na področju neke dejavnosti večinoma neposredni ali posredni proračunski uporabniki, se za reprezentativno združenje uporabnikov lahko šteje ministrstvo, pristojno za področje te dejavnosti. Če se za reprezentativno združenje uporabnikov šteje ministrstvo, sporazum skleneta to ministrstvo in kolektivna organizacija, uporabniki pa lahko sodelujejo pri pogajanjih za sklenitev sporazuma.«.

V četrtem odstavku se za 3. točko doda nova 4. točka, ki se glasi:

»4. mehanizem za doseg priložitve plačila, na podlagi katerega lahko avtorji zahtevajo dodatno plačilo, če so izpolnjeni pogoji iz tretjega odstavka 81. člena ZASP;«

Dosedanje 4. do 6. točka postanejo 5. do 7. točka.

8. člen

V 68. členu se prvi do šesti odstavek spremenijo tako, da se glasijo:

»(1) Kolektivna organizacija, reprezentativno združenje uporabnikov, uporabnik, organizacije avtorjev posameznih kategorij avtorskih del in imetnik pravic (v nadaljnjem besedilu: stranke) lahko pri pristojnem organu predlagajo posredovanje mediatorja v katerem koli sporu v zvezi z avtorsko pravico, zlasti v naslednjih primerih:

- glede prenosa posamične materialne avtorske pravice ali druge pravice avtorja iz drugega odstavka 70. člena ZASP;
- glede avtorskega honorarja in nadomestila iz 81. člena ZASP;
- glede evidence prihodka in poročanja iz 82. člena ZASP;
- alternativnega reševanja sporov iz 82.a člena ZASP;
- uveljavljanja vsebinskih omejitev pravic iz drugega odstavka 166.c člena ZASP;
- alternativnega reševanja sporov pri večozemeljskih licencah iz 66. člena tega zakona;
- spora v zvezi s sklenitvijo pogodbe o neizključnem prenosu pravice dajanja na voljo javnosti avdiovizualnih del pri storitvah videa na zahtevo;
- če med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem uporabnikov ni sklenjen skupni sporazum.

(2) Za mediacijo se šteje postopek, v katerem skušajo stranke iz prejšnjega odstavka prostovoljno s posredovanjem mediatorja kot nevtralne tretje osebe doseči mirno rešitev spora v zvezi s pogodbenim ali drugim njihovim pravnim razmerjem, ki iz njega izvira, kot je sklepanje skupnih sporazumov ali ureditev pravnega razmerja. Mediator lahko strankam nudi pomoč oziroma posreduje tudi pri pogajanjih za sklenitev pogodbe po določbah tega zakona in v skladu z zakonom, ki ureja avtorsko in sorodne pravice.

(3) V primeru sklenjenega sporazuma strank o reševanju sporov z mediacijo se mediacija začne na dan, ko stranka prejme predlog nasprotne stranke za začetek mediacije. V primerih brez sporazuma o mediaciji se mediacija začne z dnem, ko se stranke sporazumejo za mediacijo. Če ena stranka drugi stranki predlaga mediacijo in v tridesetih dneh od dne, ko ji je poslala predlog za mediacijo, ne prejme sprejetja predloga za mediacijo, se šteje, da je predlog za mediacijo zavrnjen.

(4) Mediator deluje neodvisno in nepristransko ter si prizadeva za enako obravnavo strank, ob upoštevanju vseh okoliščin primera. Če mediator ugotovi, da se stranke ne pogajajo v dobri veri ali da ovirajo pogajanja, lahko stranke na to opozori ter v primeru neupoštevanja njegovega opozorila strankam sporoči, da pri reševanju spora ne bo več nudil svoje pomoči.

(5) Mediator je lahko oseba z univerzitetno izobrazbo, ki je opravila najmanj 40-urni program usposabljanja iz mediacije, ima najmanj pet let delovnih izkušenj, znanje na področju avtorskega prava ter znanje slovenskega in najmanj enega tujega jezika.

(6) Mediator lahko strankam predlaga rešitev spora. Za spore v zvezi z radiodifuzno retransmisijo se šteje, da so stranke predlog sprejele, če nobena od njih ne ugovarja v treh mesecih od njegove vročitve.«.

Osmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(8) Pristojni organ v Uradnem listu Republike Slovenije vsaki dve leti objavi javni poziv kandidatom za uvrstitev na seznam mediatorjev. Seznam mediatorjev se objavi na spletni strani ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, in pristojnega organa. Pristojni organ sproti posodablja seznam mediatorjev. Pristojni organ zagotavlja mediatorju administrativno pomoč.«.

9. člen

V 77. členu se v tretjem odstavku doda nova prva alineja, ki se glasi:

»– ne obvesti v roku ustanove za varstvo kulturne dediščine, da je imetnik pravice izključil uporabo svojega dela, ki šteje za delo izven pravnega prometa (peti odstavek 10.a člena);«.

Dosedanje prva do peta alineja postanejo druga do šesta alineja.

10. člen

V 78. členu se v prvem odstavku doda nova prva alineja, ki se glasi:

»– ne obvesti v roku reprezentativne kolektivne organizacije, da je imetnik pravic izključil uporabo svojega dela, ki šteje za delo izven pravnega prometa (peti odstavek 10.a člena);«.

Dosedanji prva in druga alineja postaneta druga in tretja alineja.

V dosedanji tretji alineji, ki postane četrta alineja, se beseda »in« nadomesti z besedo »ali«.

Dosedanje četrta do šesta alineja postanejo peta do sedma alineja.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

11. člen

(kabelska retransmisija in prehodno obdobje)

Šteje se, da na dan uveljavitve tega zakona veljavna dovoljenja pristojnega organa za kolektivno upravljanje v primeru kabelske retransmisije obsegajo pravico radiodifuzne retransmisije iz 31. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15, 63/16 – ZKUASP, 59/19 in 130/22).

12. člen

(uskladitev predpisa)

(1) Vlada Republike Slovenije uskladi določbe Uredbe o mediaciji v sporih v zvezi z avtorsko ali sorodnimi pravicami (Uradni list RS, št. 56/17) s spremenjenim 68. členom zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Prvi javni poziv kandidatom za uvrstitev na seznam mediatorjev pristojni organ v skladu s spremenjenim osmim odstavkom 68. člena zakona objavi v treh mesecih po uveljavitvi uredbe iz prejšnjega odstavka.

13. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 120-01/22-4/30

Ljubljana, dne 29. septembra 2022

EPA 235-IX

Državni zbor
Republike Slovenije
mag. Urška Klakočar Zupančič
predsednica
